

ماهیت وثاقت از دیدگاه آیت الله خوئی و علامه طباطبایی

راضیه سادات هاشمی علیا^۱، سید محمد مهدی رفیع پور^۲

^۱ دکترای فقه و مبانی حقوق، مدرس حوزه و دانشگاه (نویسنده مسئول)

^۲ سطح چهار حوزه، مدرس حوزه علمیه قم

چکیده

منظور از وثاقت اخبار آحاد چیست؟ پاسخ به این سوال و بیان ملاکی برای تمییز اخبار نقلاً معتبر از غیر آن، می تواند وسعت و دامنه متون دینی را به مثابه یکی از منابع معرفت فقهی فربه یا نحیف نماید. عده‌ای از متفکران مسلمان روایات و اخباری را که به دلیل نقل در کتب معتبر یا قراین دیگر مانند: عمل مشهور، مطابقت با عقل، مطابقت با ظاهر قرآن، مطابقت با سنت متواتر، مطابقت با اجماع مسلمین و مطابقت با اجماع فرقه محقه یا برخی از این قرائن، به حد وثوق و اعتماد می‌رسند، حجت می‌دانند. علامه طباطبائی از این جمله است. در مقابل عده‌ای همچون آیت الله خوئی معتقدند تنها روایتی حجت است که افراد ناقل آن «ثقه» باشند. در این مقاله ابتدا دو دیدگاه «وثاقت صدوری» و «وثاقت سندی» تبیین شده و ضمن ارائه توصیف دقیقی از ادله آیت الله خوئی^۱ و علامه طباطبایی،^۲ موضع انتقادی نسبت به مدّعی آیت الله خوئی بیان میشود. نویسندگان با تقویت موضع علامه طباطبایی نشان می‌دهند ادعای «انحصار حجیت خبر واحد در وثاقت سندی» از سوی آیت الله خوئی قابل دفاع نیست.

واژه‌های کلیدی: وثاقت، وثاقت صدوری، وثاقت سندی، حجیت خبر واحد، آیت الله خوئی، علامه طباطبایی.

۱. ۱۳۱۷-۱۴۱۳ ق؛ ۱۳۷۱-۱۲۷۸ ش.

۲. ۱۳۲۱-۱۴۰۲ ق؛ ۱۳۶۰-۱۲۸۱ ش.